

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

«Психолого–педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти»

**МАТЕРІАЛИ
ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО–ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ–
КОНФЕРЕНЦІЇ
(14 ГРУДНЯ 2023 РОКУ, М. БІЛА ЦЕРКВА)**

М. БІЛА ЦЕРКВА

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти»

**Матеріали
IX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
(14 грудня 2023 року, м. Біла Церква)**

Частина 2

Біла Церква 2023

Рекомендовано Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України (протокол № 3 від 19.03.2024 року)

Рецензенти:

Васильєва Олена Олексіївна – декан факультету міжнародного туризму та економіки Національного університету «Запорізька політехніка», член-кореспондент Академії економічних наук України, докторка економічних наук, професорка

Швидка Світлана Петрівна – доцентка кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України, кандидатка фізико-математичних наук, доцентка

Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти: зб. матеріалів ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції у 2 част., м. Біла Церква, 14 грудня 2023 р. Частина 2 / упорядкування: В.С. Кулішов, Ю.С. Герасименко, І.А. Кучеренко. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2023. 335 с.

Редакційна колегія: Сидоренко В.В., д.пед.н., проф.; Горошкова Л.А., д.е.н., проф.; Кучеренко І.А., д.пед.н., проф.; Герасименко Ю.С., д.е.н., доцент; Кулішов В.С., к.пед.н., доцент; Торба Н.Г., к.псих.н., доцент; Фурс О.Й., к.псих.н.; Пахомов І.В., Чертов В.І.

У збірнику представлено тези доповідей учасників ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти». Під час проведення конференції було обговорено низку актуальних питань, що стосуються: пріоритетних напрямів розвитку освіти дорослих в умовах воєнного стану; зарубіжного досвіду підготовки конкурентоспроможних фахівців; психологічних і психолого-фізіологічних особливостей здобувачів освіти; використання інноваційних технологій навчання в андрагогії; підтримки інклюзивного навчання в ЗП(ПТ)О; професійної перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців.

Матеріали видання стануть у нагоді педагогічним працівникам закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, науково-педагогічним працівникам закладів вищої та післядипломної освіти, аспірантам, молодим науковцям та всім, хто цікавиться питаннями навчання дорослих у системі неперервної освіти.

За зміст і достовірність матеріалів несуть відповідальність автори тез.

Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та стиль викладу основного матеріалу

Адреса: вул. Леваневського, 52/4, м. Біла Церква, 09108

E-mail: dipodist@ukr.net.

**ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ДІЮЧИХ ПРАЦІВНИКІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК ЗАПОРУКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВНУТРІШНЬОБЕЗПЕКОВОЇ СИТУАЦІЇ ВСЕРЕДИНІ ДЕРЖАВИ**

ЮДІНА А.О., ЛЕОНОВА Н.В...... 323

**МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА ЯК ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ В
ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ЮРОВА С.А., ЄФІМОВА Д.В...... 324

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

ЮРОВИЧ С.М...... 327

**ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ОСНОВА
САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ**

ЯРЕМКО Р.Я., СОЛОМІЯ С.Т...... 331

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ОСНОВА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Яремко Р.Я., кандидат психологічних наук, викладач кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Соломія С.Т., здобувачка вищої освіти Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Сталий розвиток України як суспільства, що має на меті інтегруватися до європейського співтовариства неможливий без надання рівних можливостей індивідам, незалежно від їх статі, для реалізації потенціалу особистості у будь-якій сфері життєдіяльності. У контексті суспільних перетворень українська держава воліє створити громадянське суспільство на нових гуманітарних засадах, що, у свою чергу, є передумовою творення нового демократичного ладу. Лише за умов формування в суспільстві демократичної культури, невід'ємною частиною якої є саме розвиток гендерної культури може існувати громадянське суспільство, адже “будь-яка демократична держава не має оминати проблеми, окреслені відносинами статей” [1, с. 74].

Варто зазначити, що підвищення рівня гендерної культури серед майбутніх психологів неможливе без “розширення життєвого простору для розвитку індивідуальних здібностей і задатків кожного студента незалежно від статі, вивільнення мислення студентської молоді від усталених гендерних стереотипів” [2, с. 1].

Щодо майбутніх фахівців у сфері психічного здоров'я, яким доведеться щоденно супроводжувати клієнтів, допомагаючи вирішувати життєво важливі проблеми, здійснювати постійний аналіз своєї професійної діяльності, й загалом формувати психологічну культуру населення, як важливу складову психічного здоров'я кожного індивіда окремо слід враховувати гендерний аспект. Саме з

гендерними характеристиками є пов'язані проблеми, що виникають як і під час спілкування між особистостями, так і процесі життєдіяльності в цілому. До прикладу, для чималої кількості людей є неабиякою життєвою проблемою є наявність внутрішньоособистісного гендерного конфлікту, який є “станом нервової напруги, що виникає, коли індивіду важко підтримувати стандарт традиційної гендерної ролі, або він змушений проявляти поведінку, що характерна для протилежної гендерної ролі” [4, с. 145]. Як-от у ситуації, коли жінка прагне до самореалізації у професійній діяльності, замість того, щоб піддаватися стереотипним уявленням справжньої жінки, що повинна бути із дітьми та чоловіком в цей час, чи навпаки, коли чоловік прагне декретної відпустки. Наприклад, у патріархальному суспільстві тиск гендерних стереотипів та упереджень може бути занадто сильним, що може слугувати причиною внутрішньоособистісного конфлікту, адже особистість прагне жити тим життям, яке очікують від неї інші, в результаті постійний негативний психо-емоційний стан та часті міжособистісні конфлікти. Кожному з нас відомі численні випадки обставин, де чітко можна простежити приклади порушення гендерної культури: дискримінація, гендерно-зумовлене насильство чи обмеження прав та свобод особистостей. У таких випадках якраз варто звернутися про допомогу до психолога, аби розуміти себе, свою гендерну ідентичність, протистояти порушенням гендерної політики та зберігати власну гідність і ментальне здоров'я. Все ж, якщо Україна обрала бути частиною європейської родини, то необхідно, аби кожен громадянин нашої держави сформував у собі навички гендерно коректної поведінки, тобто розуміння важливості гендерної політики та відсутність вчинків, результатом яких є гендерна дискримінація. Саме здійснення психологічної просвіти психологами має вагоме значення на шляху до формування високого рівня гендерної культури серед наших співгромадян.

Фахівці з психічного здоров'я, провівши аналіз, пропонують “структуру гендерної компетентності майбутніх психологів, яка містить мотиваційно-

ціннісний, когнітивний та операційно-діяльнісний компоненти (рис. 1)”[3, с. 4].
 Науковці переконані, що для психолога найважливішою є “мотивація до надання психологічної допомоги на основі сформованих ціннісних уявлень про рівність всіх людей незалежно від їхніх гендерних ролей, неприпустимість дискримінації та насильства в будь-якій сфері людського життя”[3, с. 4]. Вони переконані, що “другим важливим компонентом є знання про психологічні механізми створення гендеру та його вияву в суспільній та приватній сферах”[3, с. 4]. Третій компонент включає “практичну здатність психолога організовувати та надавати психологічну просвіту й допомогу (індивідуальну та групову) різним верствам населення з метою підвищення рівня гендерної культури й толерантності”[3, с. 5].

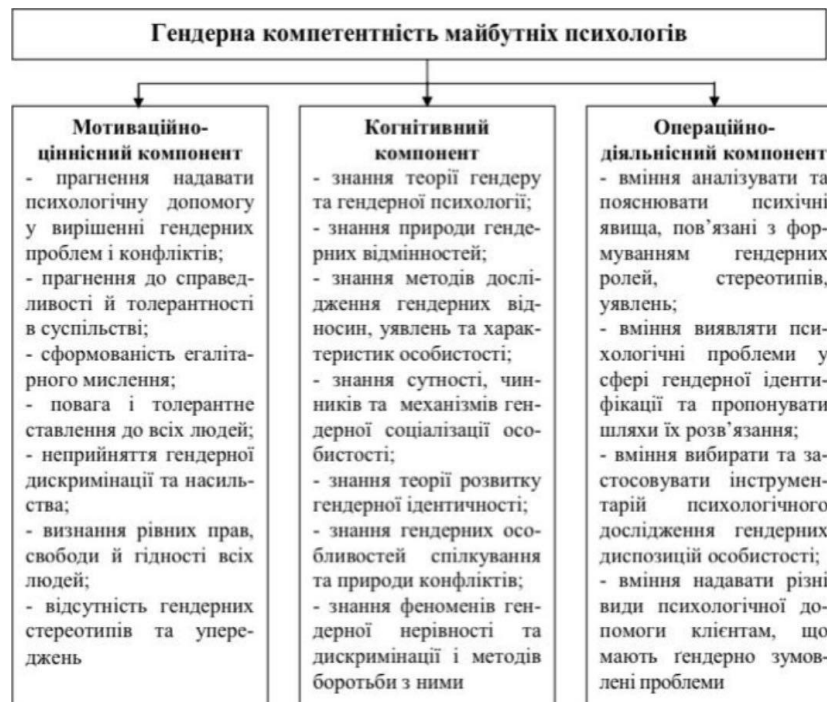

Рис. 1. Структура гендерної компетентності майбутніх психологів

Підсумовуючи, можна дійти висновку, що формування гендерної культури населення нашої країни є одним із важливих факторів духовного наближення до європейської свідомості. Тому формування гендерних компетенцій майбутніх психологів для надання кваліфікованої психологічної допомоги особам із гендерними проблемами є важливим завданням сучасної психологічної освіти.

Список використаних джерел:

1. Бондарчук О. І., Нежинська О. О. Психологічні умови формування гендерної компетентності керівників загальноосвітніх навчальних закладів : монографія. Київ : ТОВ “НВП “Інтерсервіс”, 2014. 180 с.
2. Кілько І. Особливості реалізації гендерного підходу в навчально-виховний процес вищої школи. URL: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/1691>
3. Кошелева, Н. Г. Формування гендерної компетентності майбутніх психологів в європейському вимірі вищої психологічної освіти. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/39098>
4. Шевченко З. В. До поняття внутрішньоособистісного гендерного конфлікту. *Гендер. Екологія. Здоров'я*: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 22–23 квіт. 2021 р. Харків: ХНМУ, 2021. С. 145 – 147.
5. Vavryniv, O. S., Yaremko, R. Ya. Empathy as a factor in the development of personal components of future rescuers' professional self-realization. *Insight: the psychological dimensions of society*, 2022, 8, 56-69. DOI: 10.32999/2663-970X/2022-8-5